

Quan la frontera de la vellesa s'allunya

■ Antònia Carré-Pons presenta 'El càsting', una novel·la construïda amb diàlegs, sense veu narrativa

■ Tessa Hadley ha visitat Barcelona per parlar d' 'El passat', una novel·la protagonitzada per quatre germans

■ La literatura actual, adaptant-se als nous temps, ofereix una imatge de la gent gran molt més dinàmica

Lluís Lloret
BARCELONA

No sempre cal la violència bèl·lica per alterar fronteres, algunes canvien de manera natural. El 1925, l'esperança de vida a Catalunya vorjava els 40 anys de mitjana (les dones solen viure més que els homes); ara passa dels 82. Hi ha *joves* de 35 anys que no tenen clar què faran a la vida. Complir més de 90 anys comença a no ser una proesa. Tot i l'edatisme, una persona de 70 anys encara pot fer gairebé de tot.

La lectora, escriptora i editora Antònia Carré-Pons presenta la seva sisena novel·la, *El càsting* (Club Editor), després del recull de relats sobre la vellesa *Com s'esbrava la mala llet*. Torna a una certa comèdia geriàtrica en què dues amigues jubilades, l'Ernestina (exactriu) i la Paula (exmestra), decideixen llogar una habitació que tenen lliure al pis. No els fan falta els diners, però és una bona distracció. Per triar la persona, fan unes entrevistes carregades d'impertinències mentre prenen el te. La tipologia dels candidats permet a l'autora parlar de diversos temes d'actualitat social.

Carré-Pons ha superat amb bona nota un repte tècnic: fer dels diàlegs pal de paller, palla i forca de l'obra. "És una novel·la sense veu narrativa. Els personatges tenen tanta importància que em vaig adonar que han de caminar sols. No hi ha cap acotació, ni descripció. Vivim uns temps líquids en què el gènere literari també ho és. No podem fer una novel·la com al segle XIX", explica, i confessa que ha tingut dues inspiracions: "Sense una amiga meua que és actriu, Marissa Jo-



sa, aquesta novel·la no existiria. Ella no és l'Ernestina, però m'he inspirat en ella i fins i tot utilitzo frases seves. I tot va començar amb l'escriptor i amic Marc Cerdó, que en un dinar em va dir que podria confrontar la visió de la vida que tenen els vells i els joves."

Sobre els diàlegs, admet que ha estat una feïnada. "M'ha costat molt, però, pel que em diuen, les dues veus principals es distingeixen sense haver-ne de dir el nom cada vegada." I no hi ha afegit barbarismes per fer gràcia. "Tinc molt clar que la literatura és ficció i no cal reflectir la parla tal com és. No escriuré mai en dues llengües, per més que hi hagi gent que parli en castellà i ens entenguem perfectament. El bilingüisme en les novel·les se'm fa de cultura inferior,

acomplexada. He procurat que parlin un català viu, col·loquial, però sense castellanismes", assegura.

L'obra té una certa aroma de la pel·lícula *Què se n'ha fet, de baby Jane?*, amb Bette Davis i Joan Crawford. Li agrada la comparació, tot i que aclareix que "entre aquelles dues, que a més eren germanes, hi havia odi, cosa que entre les meves protagonistes no passa, perquè no hi volia posar crueltat". I és que, parlant amb la somrient autora, queda clar que s'ho ha passat molt bé escrivint *El càsting*. Segur que els lectors també quedaran entusiasmats.

Tessa Hadley també és una autora simpàtica i molt expressiva. Va debutar en novel·la als 46 anys. "Feia temps que escrivia i tenia quatre novel·les horroroses que, per sort, ningú em va publicar; in-



Tessa Hadley i Antònia Carré-Pons

parlen de la vellesa en les seves obres presents i, també, en algunes d'anteriors. Tessa Hadley (Bristol, 1956) ha visitat Barcelona per presentar la novel·la 'El passat'. Antònia Carré-Pons (Terrassa, 1960) ha escrit una obra, 'El càsting', construïda només amb diàlegs

■ ELI DON (ACN) / DAVID RUANO

tentava imitar altres autors i per això no funcionava. No era jo fins que, de sobte, va ser com si després d'anar perduda trobés la meua casa i tingués la clau a la mà", detalla.

Ha visitat Barcelona per presentar *El passat* (en català, a Edicions de 1984, amb traducció de Núria Busquet; en castellà, a Sexto Piso, amb traducció de Magdalena Palmer), en què, amb la seva prosa subtil i elegant habitual, narra com tres germanes i un germà tornen a l'antiga casa dels avis per passar-hi les vacances d'estiu. Hi porten els fills, una nova dona i el fill d'una exparella. Al llarg de tres setmanes, els records del passat i de la infantesa ressegueixen i les tensions augmenten. "La mare, la seva absència, tenia molta importància en l'ambient. Quan tenia mitja obra escrita, se'm feia plana, hi faltava alguna cosa. Vaig passar uns dies inquieta fins que vaig trobar la solució: fer un salt de 35 anys al passat, mostrar la mare i els quatre fills de ben petits i, així, il·luminar els fets del present", comenta Hadley.

"El tractament literari de les dones és un tema interessant, ric i polític. Austen i Hardy descriuen les dones físicament com descriurien un cavall. No els critico, era l'època. El feminisme ha fet canviar que a les dones no se les valori només per l'aspecte físic o l'edat. A *Amor lliure*, ambientada el 1967, dic: «Tenia 40 anys però encara era atractiva»; l'editora volia treure el però i li vaig dir que el 1967 una dona de 40 anys se sentia gran", explica una autora amb una autoexigència alta. "Em fa por rebaixar el nivell i publicar llibres dolents", i ho diu després d'haver llançat una novel·la en què havia treballat dos anys. ■

I DOS LLIBRES MÉS



Reformular la relació entre els humans i els animals sense allisonar

Inspirat en Orwell, en Bradbury i en altres autors que han usat la ficció per escriure sobre qüestions socials i polítiques, *Ànimes entre les dents* parla de veganisme sense allisonar, però d'una manera que farà trontollar algunes de les nostres certeses. És una obra amb àpats tensos, humor negre i aventures, que aborda un dels problemes incòmodes de la nostra civilització: l'horror al qual hem condemnat els animals. El periodista Borja Duño, en la seva segona novel·la, narra com la Rinxols passa l'estiu a Alosa abans de marxar a estudiar a Austràlia amb una beca. Allà coneix tot de personatges humans i no humans amb qui no sempre li serà fàcil relacionar-se. Molts no entenen per què es nega a menjar animals, i ella, incompresa, comença a veure el viatge com una fugida. El verí d'un escurçó complicarà les coses i la Rinxols acabarà sola, mirant de sobreviure en una natura implacable, salvatge i lluminosa.

Ànimes entre les dents

- Autor: Borja Duño
- Editorial: Saldonar
- Pàgines: 210
- Preu: 19 euros



Isabelle Aupy ens adverteix de la manipulació del llenguatge

Dimarts 6 de febrer vam dedicar la secció a destacar bons llibres primers i, entre d'altres de recents, ens vam deixar *L'home a qui ja no agradaven els gats*, de la prolífica autora francesa Isabelle Aupy, ben traduït per Mia Tarradas. En l'obra es narra que hi ha una illa prop del continent que té unes normes pròpies, on el vent i el mar canvien les persones. L'illa és plena de gats, de domesticats, de panxacontents, de carrer, que es passegen ara a casa de l'un, ara a casa de l'altre. Un dia, uns homes del continent que treballen per a l'administració s'emporten tots els gats i el que demanen a canvi de tornar-los amenaça la manera de viure de la comunitat. Aupy, amb un text irònic, ens alerta de la fragilitat de les nostres llibertats i ens fa pensar sobre com la llengua es manipula per canviar les idees. A través de l'absurd, ens adverteix dels excessos de la societat provocats per la manipulació perversa del llenguatge.

L'home a qui ja no...

- Autora: Isabelle Aupy
- Editorial: Raig Verd
- Pàgines: 144
- Preu: 24 euros